

Kaimo istorija paraštėse

Medžiaga apie Baublių kaimą rinko ir apipavidalino
Baublių kaimo bibliotekininkė Danguolė Gibišienė
2002 balandis

Turinys

Pratarmė	1
Gyvenimai Baubliuose pagal Bronę Liubertienę	2
Kaimo proistorė	2
• Baublių vardo kilmė	3
• Didysis Palikimas.....	3
• Maro kapeliai.....	3
• Senieji vietovardžiai	4
• Baubliškių gyvenimai vienkiemiuose	5
Kasdienė kaimo buitįs	6
• Kur bakūžė samanota.....	7
• Darželiai-sodybų puošmena.....	8
• Vaikų auklėjimas. Žaislai	9
• Vardai ir pravardės.....	10
• Liaudies medicina	11
• Pirtis	13
• Apranga ir apavas	14
• Meistrai. Amatininkai. Muzikantai	15
• Mitybos papročiai	16
• Darbymečio talkos	17
• Mokykla	18
Šventadieniai	19
• Religinės šventės ir apeigos	20
• Vestuvės. Krikštynos. Laidotuvės	21
Smulkioji tautosaka	22
• Patarlės. Prietarai. Oro spėjimai	23
• Baubliuose taip šnekėjo	24
Vietoj pabaigos	25
Priedai	26
B. Liubertienė. Linkėjimas baubliškiams	26
I. Jablonskis. Baublių pilkapiai	27
Baublių kaimas - geografinės žinios	28

Pratarmė

Šio darbo tikslas yra išsaugoti mūsų protėvių buities detales, užfiksuoti kaimo praeitį tokią, kokia ji išlikusi mūsų senolių atmintyje. Surinkti žinias apie mūsų gimtąjį kaimą, čia gyvenusių žmonių kultūrą, tradicijas. Jaunimui, ateinančioms kartoms išsaugoti mūsų senolių papročius ir žinias, panaudoti šį paveldą jaunimo dvasiniam ugdymui

Manychiau, kad tik žinantis savo kaimo istoriją, suvokiantis save, kaip dalelę tos visumos, kuri susieta bendrais kultūriniais saitais, tik toks žmogus gali nuoširdžiai pamilti savo gimtąjį kraštą. Ir nėra kito būdo, kuris labiau leistų prisiliesti prie savo etninių šaknų, savo kultūros ištakų kaip tik kraštotyros darbai, perteikiantys mūsų senolių sukauptą išmintį, liaudišką patirtį. Tik jų atsiminimuose gyva liaudies kūryba, tradicijos, nykstantys vietovardžiai, šnekamoji, tarmiška kalba. Per šimtmečius susiformavę kaimo papročiai ir tradicijos traukiasi užmarštin kartu su šio šimtmečio pradžioje gimusiais žmonėmis. Ir nevalia leisti užmaršties dulkėms nukloti tuos takelius, kuriais vaikščiojo, greičiausiai, mūsų tolimi giminaičiai, su kuriais prasilenkėme amžinybės verpetuose, taip jų ir nepažinę, nevalia pamiršti, kad kažkur čia pat yra žole užžėlę maro kapeliai.

Siekiant išsaugoti etninį kaimo savitumą, čia surinkti ir užrašyti pasakojimai vienos seniausių Baublių kaimo gyventojos, Bronės Liubertienės (Lukauskaitės), gimusios 1919 metais Baubliuose. Čia gimė ir išaugo visa gausi Bronės Liubertienės tėvelio Antano Lukausko šeima, čia gimė ir išaugo jos bočiaus Juozo Lukausko šeima. Mamos tėvelio Mikalojaus Grikšto šaknys irgi giliai įleistos Baublių žemėje. Antano Lukausko ir Onos Lukauskienės (Grikštaitės) šeimoje ir gimė Bronė, Septintas vaikas šeimoje. Iš vienuolikos vaikų užaugo septyni.

Gimtajame kaime gyventi liko viena Bronė. Ir dabar, būdama 83 metų amžiaus, ji noriai dalijasi savo prisiminimais ir rankraščiais, stebindama puikia atimtimi, siekiančia netgi tuos laikus, tuos įvykius, apie kuriuos kalbėdavo jos mama, tėvelis ir netgi mena tuos laikus apie kuriuos pasakodavo seneliai.

***Gyvenimai Baubliuose pagal Bronę Liubertieneę
(kaimo proistorė)***

Baublių vardo kilmė

Kaip atsirado Baublių kaimo pavadinimas? Ten kur dabar yra mūsų gyvenvietė anksčiau buvo miškai. Tik ties Minijos vingiu, kur upė neištvindavo, buvo ariama ir šienaujama žemė. Ten buvo pirmasis Baublių kaimas. Tais laikais buvo daug žvėrių, kažkoks didelis žvėris baubdavęs ant to kalno, kur dabar yra kaimas, ir baugindavęs žmones. Tuo žvėrių tėvai vaikus gąsdindavo. Niekur aplinkiniuose kaimuose tokio žvėries daugiau nebuvo. Kai kam nors reikėdavo eiti į mūsų kaimą, sakydavo, „eik ten kur baubia baublys“. Nuo to ir kilo kaimo pavadinimas. Visa tai man papasakojo mamunelė, mamos mama. Tada nebūdavo jokių medžiotojų būrelių ir niekas nežinojo, kas tai per žvėris.

Didysis Palikimas

Baublių kaime yra tokia vieta Didžiuoju Palikimu vadinama. Tai lyg mažas ežeriukas, arba kitoks vandens telkinys. Atsirado jis labai senai, kai Baublių kaimas buvo įsikūręs pakalnėje prie Minijos. Gyveno ten netoliese viena šeima ir turėjo tris dukteris ir vieną berniuką. Šeima gyveno laimingai, kol neaplinkė nelaimė. Mirė vaikų mama. Tėvelis mamytę palaidojo toj kalvelėj. Paskui pats vedė dar kartą ir į namus atėjo žiauri pamotė. Mergaitės bėgdavo prie mamytės kapo ir gailiai verkdamos, sakydamos „kam tu mus palikai, kam tu mus palikai“, taip aplink tą kalvelę iš ašarų pasidarė daug vandens. Mergaitės tol verkė ir šaukė mamą, kol tas kapas prasivėrė ir mergaitės atgulusios šalia mamos. Tėvelis supratęs kur dingusios mergaitės ir ką ta pamotė padarė, išvarė piktąją raganą. Likęs su sūnumi dažnai tą kapą lankydavo, o žmonės tą vietą pavadino Didžiuoju Palikimu.

Maro kapeliai

Kaip ir dažname Lietuvos kaime, taip ir Baubliuose yra maro kapeliai. Maras yra baisi liga. Žmonės krisdavo kaip lapai. Mano tėvelis pasakojo, kad jo pusbrolio keturi vaikai ir jis pats per vieną dieną mirė visi, o nesirgo, krisdavo staiga ir viskas. Sunku būdavo visus palaidoti, nedarydavo nei karstų, sudėdavo į dėžes ir užkasdavo. Kaimas buvo uždarytas. Niekas neįleisdavo, mirusiųosius laidodavo tame pačiame kaime, niekur neleido vežti, taip ir laukdavo mirties kiekvienas.

Dar ir dabar Baublių maro kapeliuose yra mano dėdei Vincentui Lukauskui 1918m. statytas kryžius. Bet labai senas, užkerpėję viskas. Dievo rykštė buvo tas maras, nuo jos negalime pabėgti. Daug ten baubliškių yra atgulę amžinam poilsiui. Vaikelius ką tik gimusius irgi ten laidodavo, daugiau tada gimdavo daugiau ir mirdavo, neveždavo niekur kitur, juk kapai buvo pašventinti, dar mano tėvelis pasakojo kaip statė tą kryžių ir jį pašventino Jokūbavo bažnyčios kunigas.

Bet negerbia dabar žmonės tos vietos, sovietiniais laikais veždavo iš ten žvyrą kebams taisyti, su tokiais mažais kryželiais, su žmonių kaulais. Jokio žmogiškumo, kaip taip gali negerbti mirusiųjų. Juk tie patys mūsų baubliškieji ten guli.

Senieji vietovardžiai

Kai mes augome, sodybos buvo rečiau negu dabar. Kiekvienas laukas turėjo savo pavadinimą. Kai reikėdavo nešti pietus talkininkams, mama pasakydavo į kuri lauką eiti. Ten, kur pirmieji Baubliai, Minijos slėnyje, buvo laukas vadinamas Paraitos lauku. Ten dar iki šiol išlikęs mano dėdės Vincento Lukausko kryžius. Ten pat yra ir Kalnupio upelis, o lankos prie upelio vadinamos Pakalnupio lankomis. Už Kalnupio buvo gražus geros žemės laukas, vadintas Klovnaliais, ties kuriuo yra Didysis Palikimas su sala. Netoli Palikimo lankų buvo Pikteikių kaimas ir šalia esantis Papikteikių laukas. Ties marų kapais yra Minijos vingis, didelis laukas, pievos Pakape vadinamos. Toje vietoje galėjai perbirsti per Miniją todėl lauką dar vadino Brastos lauku. Einant paupiu link Raguviškių kaimo buvo Paramų lieptas, kuri padirbo mano dėdė Kazimieras Lukauskas. Lanką prie tilto dar vadindavo Paulausko lanka, nes ten buvo šio ūdninko žemė. Netoli, kur į Miniją įteka mažas upeliukas, buvo Šlokštės dauba. Toje vietoje Minija daro vingį apie lauką vadinamą Pagrikščio lankom. Užlipus ant kalno prasideda Grikštų kaimas. Toliau vienoje kelio pusėje tęsiasi Pagrikščio rėžiai, o kitoje, Pabraukliškės laukai ir Braukliškės miškas. Ties mūsų laukais buvo drėgnas Paulausko laukas, Aplovka. Per jį buvo padėti pagaliai, kad nesuslapę galėtume pereiti, kai eidavom į Jokūbavą. Toliau buvo didelis Baublių kaimas, arba kaip seniau sakydavo, Baublių suoda. Per visą suodą buvo kelias, o iš abiejų jo pusių gyvenamieji namai. Netoli mūsų gyvenamosios vietos buvo kalvė, gal dėlto šią vietovę vadino Kraminaliu. Pro kalvę einanti kelią vadino Genėsiu keliu. Mes gyvenome pačiame kaimo gale, kur ėjo kelias į pakalnę. Šis kelias turėjo Raguvos pavadinimą. Eidamas į pakalnę matai Kalnupio upelį, o abipus kelio kalnus. Vieną jų vadino Atšiaure, nes ten niekada neužšviesdavo saulė. Už šito kalno yra didelis laukas (dabar ariamos žemės), Pametės lauku vadinamas. Už jo - Kiečių miškas; šalia jo maži miškeliai, Žalimai. Pagal Žalimus laukai vadinosi Pažalimės. Anksčiau čia augo krūmai ir žemė tik ganykloms tiko. Toliau buvo Kontaučių kaimas. Dabar jo jau nėra, visi žmonės buvo suvaryti į gyvenvietę. Mano tėvelis buvo nupirkęs kažkokio dvaro lauko, Kerynais vadinamo, 7 hektarus. Toliau buvo miškas, Margiais vadinamas. Prie Alksnos miško besidriekiantys laukai vadinosi Paalksnio. Per šiuos laukus vedė kelias į kaimą. Važiuojant nuo Žutautų link Baublių kaimo kairėje buvo didelis Užkiemės laukas. Čia mes įsikūrėme, kai mus perkėlė į viekiemius. Turėjome gražų namą prie daubos prigludusį, apačioje tekėjo Kalnupis.

Bet dabar jau nebėra mūsų namo, nebe tas ir Kalnupis.

Baubliškių gyvenimai vienkiemiuose

Kai 1932m. į Baublius atvyko matininkas, žemės daugiau davė tiems, kurie kėlėsi į vienkiemius. Atsižvelgė į žemės kokybę, kam teko krūmokšniai, smiltynai, tam ir žemės daugiau davė. Mes turėjome 18 hektarų, o kai kėlėmės gavome 31 hektarą. Laukas, kuriame įsikūrėme, vadinosi Užkiemis. Už daubos gyveno Butkus Antanas, Mažionis Kazys, Grikštas Juozas, Stuopelis Steponas, Daugintis Antanas, Lukauskas Kazimieras, Slušnys Antanas. Paskui iki miško buvo Kontaučių kaimas, ten matininko nebuvo ir nedalijo žemės, nes per retai namai sustatyti buvo. Jiems ir taip gerai buvo. Toliau - Kerynų laukas, kur įsikūrė Balsevičius Antanas, Drungilas Antanas, Dirvonskis Antanas. Lukas Mykolas turėjo didelį sodą obelų ir kriaušių, namelis jo nedidelis, du vaikai buvo nebyliai, duktė truputį kalbėjo. Dar Mažeikis Steponas, Buivydas į Pabraukliškių lauką atsikėlė. Taip pat Jurkus K., Miltakis, Mačernis K., Šlušnys A. Tuoju buvo ir Grikštų kaimas, kur gyveno Butkus, Striaukis, Idzelis. Antrojo pusėj kelio - Butkus Feliksas, Lukauskas P., Šlepikas, Daugintis Justinas, Grikštas, Grikštas Vincentas. Jų laukai ėjo į pakalnę ir jų žemė buvo labai gera. Toliau gyveno Paulauskas. Jis nusipirko žemės, kai grįžo iš Amerikos, labai tvarkingas, darbštus ūkininkas. Jo namas buvo prie Palaivių, bet turėjo jis ir lankoj žemės. Praretėjo kaimas, kai žmonės išsikėlė į vienkiemius. Dabar eisime į pakalnę kur pirmieji Baubliai buvo. Ten Paraitų laukas kur tik vienas Kaniauskas Kazimieras gyveno. Pro jo lauką ėjo Pakalnės kelias, kuris tęsėsi iki pat Raguviškių. Kalnupio lauke buvo maro kapinės. Kluonalių lauke gyveno Grikštas Vincentas, Slušnys Pranas. Ten dar buvo mažas namelis po gražiom liepom - Lukausko Kazimiero bakūžė.

Rodos, gerai gyvenome, kiekvienas savo kieme turėjome po šulinį, prūdą *žardiejus* (lauką prie namų gyvuliams pasiganyti). Kiekviename kieme stovėjo kryžius arba koplytėlė. Ryte atsikėlęs kiekvienas nuimdavo kepurę, nulenkdamo galvą prašydamas Dievo palaimos darbe.

Kasdienė kaimo buitis

Kur bakūžē samanota

Noriu aprašyti savo samanotą bakūžę, kur mes visi, vienuolika vaikų gimėme ir užaugome. Buvo didelė troba ir *užpečkinė*, kaip žemaičiai vadina. Ta *užpečkinė*- tai kitas kambarys, tik mažesnis. Troboj buvo trys langai, vidury didelis stalas su dideliu stalčiumi. Jame visada buvo duonos ir kastinio sviesto pavalgyti.

Kambaryje pagal sienas buvo suolai. Kambario viduryje stalas, kėdės dar mano bočiaus dirbtos. Grindų nebuvo. Kažkada buvo iškaltos iki pusės, bet jų niekas neplovė, todėl ir atrodė visur molio plūkta. Troboj buvo didelis pečius su plyta, ant kurios virė valgyti ir jovalą gyvuliams. Kampe buvo didelė medinė lova, visada gražiai užtiesta pačių austu *divonu* (lovatiese).

Šalia tos lovos buvo komoda, kurioje būdavo sukrauti visi vaikų drabužėliai ir visa kas gražesnio. Komoda buvo aukšta ir gana didelė, su keturiais atitraukiamais stalčiais. Ten viskas sutilpdavo, kas geresnio buvo, skalbiniai iškočioti, tvarkingai sulankstyti. Mes, vaikai, neturėjome teisės stalčiuose ko nors ieškoti. Prie durų stovėjo du kibirai su vandeniu. Trečias kibiras buvo prastas.

Dabar apie *užpečkinę*. Joje buvo du langeliai, pečius, daug mažesnis negu didžiajame kambaryje, dvi lovos vaikams. Gulėdavome po du: kur berniukai - berniukai, kur mergikės- mergikės. Didžiajame kambaryje visada būdavo lopšys, nes kiekvienais metais gimdavo vaikas.

Išėjęs pro duris patekdavai į priemenę, kur buvo didelis kaminas. Atvertęs galvą matydavai tik debesis ir žvaigždes naktį.

Buvo dvejios durys, vienos į *uždurali* į daržą, kur mes, vaikai, savo gamtinius reikalus atlikdavom, kitos, į *paršininką* (kamarą), kur būdavo mėsa, pienas, bulvės žiemai. Tai toks sandėliukas, kuriame būdavo tamsu, ten buvo tik mažas langelis. Vasarą ir tą uždengdavo, kad musės nepultų. Priemenės kampe visada būdavo prinešta malkų. Jų prinešti turėdavo vaikai, kiekvienas po glėbį kasdien (vasarą nešdavo žagarus, nes malkas taupydavo). Vasarą virdavo kamine, toj pačioj priemenėj. Ten buvo toks didžiulis lynas, ant kurio kabindavo *trikoji* (katilą), kai reikėdavo gyvuliams virti jovalą. Buvo geležinis trikojis, kur virdavo valgyti. Pačiam vidury buvo duonkepis, kur kepdavo labai skanią duonele.

Kieme buvo kryžius ir graži Marijos statulėlė. Ji stovėjo koplytėlėje, tam tikrame rėmelyje. Kiekvieną rytą tėvelis, eidamas į darbą, pasimelsdavo. Kad ir dideli šalčiai būdavo, vistiek nusiimdavo kepurę ir prašydavo Dievo pagalbos. Prie to kryžiaus dvi obelys, vienoj pusėj rūgštinė, kitoj pusėj saldinė. Būdavo vargo, kol mes jas išskindavom. Vis man tekdavo lipti į obelį, nes kiti neįlipdavo.

Prie namo buvo kamaros, kur gulėdavo tas, kuriam kambary vietos nelikdavo. Buvo ir klėtis. Ten buvo padaryti aruodai miežiams, rugiams, žirniams. Ten visko būdavo. Man patikdavo palaikyti maišus, kai reikėdavo važiuoti į malūną. Malūną turėjo žydas Rupkis prie Kartenalės. Dažnai maltis važiuodavo į Pikeikių kaimą.

Bakūžė stovėjo pakelta ant akmenų. Vasarą ten nuo lietaus pasislėpdavo vištos. Visa pakrantė buvo užsodinta vyšniomis. Mūsų motušėlė, tėvo motina, labai mėgo viską sodinti.

Už mūsų trobos stovėjo jauja ir *stoginė* (daržinė). Ten, kur kuldavo javus, buvo pirtis. Joje džiovindavo javus prieš kūlimą. Jaujoje buvo sukrauti spragilai, kuriais kuldavo javus. Kai ko nors reikėdavo kūlimui, tai ieškodavo jaujoje. *Stoginėje* kraudavo šiaudus ir pašarus žiemai. Tvirtas buvo toliau, kitoj pusėj kelio. Prie tvarto galo buvo stoginės. Pačius tvartus statė toliau nuo namo, kad vasarą musės nepultų. Netoli bakūžės ir jaujos buvo status krantas, visas obelimis ir kriaušėmis apsodintas.

Kiemas buvo didelis, nes žiemą veždavo malkas ir žagarus kurui. Kieme vaikščiodavo vištos, žąsys, o mes, vaikai, turėdavome jas prižiūrėti.

Kai tėvai parvažiuodavo iš turgaus, bėgdavome vartų atkelti. Visas kiemas buvo aptvertas tvora, o vartai dideli. Varteliai, pro kuriuos dažnai vaikščiodavome, maži. Ties namu buvo suolai, kad pavargęs atsisėsti galėtum. Valgydavome vasarą lauke, po obelīm, kur buvo stalas.

Prie daržinės galo buvo išvietė, kur mes, vaikai, turėdavome atlikti gamtos reikalus. Tik bėda - ji buvo aukšta ir mums mažiems būdavo sunku, tada tėvukas padirbo mums mažesnę.

Tvoros prie namų buvo vadinamos *štikėtom*. Jos buvo daromos iš eglišakių, kurių parveždavo prieš žiemą. Eglišakes nugenėdavo ir pakreikdavo arklius, o likusius žabus sukapodavo pagal vieną išmierą ir tvoras darydavo.

Darželiai - sodybų puošmena

Prie kiekvienų namų būdavo gėlių darželis. Tas darželis jau būdavo aptveriamas gražesne tvorele negu kiemas. Mūsų kieme po langu taip pat buvo darželis, kuriame augo daugiausia žieminės gėlės. O jau rūtų daugumas. Prie laukinių durų visada žydėdavo žemčiūgai. Jų bijo musės, todėl mama jų prie kiekvienų laukinių durų prisėdavo. Na, o gražumas rudenį jurginų: baltų, geltonų, raudonų, visokių spalvų. Mūsų mama labai mylėjo gėles, todėl ir mums liepdavo ravėti.

Mano sesuo Valiusė buvo jaunoji ūkininkė, o Jaunųjų ūkininkų Sąjungos ženklas buvo dobilo lapelis, todėl mudvi ir darželio *klombus* (lysvės) sukasdavome tokios formos. Tuos klombus apdėdavome akmenukais. Darželyje žydėdavo *Juzupo rykštės* (kardeliai), kurie užaugdavo labai aukšti, o juos prižiūrėti turėdavome dailiais pagaliukais, į darželį juk neneši bet kokio pagaliao. Trašų tada nebuvo iš kur gauti, todėl savo darželiui patrešti, kad tik būtų gražesnis, nešdavome iš eglyno skujas. Jurginų buvo daugybė. Juos per žiemą laikydavome *prišininke* (sandėliuke), kad būtų šilta.

Ir kambaryje auginome daug gėlių, daugiausia karklelius. Labai norėjau auginti mirtas, bet man nelabai sekėsi, užtat mama mokėjo jas prižiūrėti. Ant palangių žydėdavo pelargonijos, gėles sodindavome į visokius senus puodus, nebereikalingus *rakandus* (indus). Paskui tėvelis nebeleido laikyti gėlių ant palangių, sakė, kad supūdysime rėmus. Padirbo gėlėms laikyti specialų suoliuką.

Vaikų auklėjimas. Žaislai

Vaikas ne medis, kuris lietui palaisčius auga. Vaiką reikia ne rykšte, o savo darbais, asmeniniu pavyzdžiu auklėti. Negalima vaikui sakyti, kad neturi laiko. Iš vaiko akių galima išskaityti, jei jis ką nors gerai ar blogai padarė. Tik reikia savo vaiką pažinti. O pažinsi, jei su juo draugausi, juo pasitikėsi. Vaikas, ypač paauglystėje, yra užsidaręs sunku prie jo prieiti, nes mano, kad yra protingas ir viską žino.

Noriu aprašyti kaip mes augome. Tada retai kas turėdavo mažai vaikų, šeimos buvo didelės, apie dešimt vaikų. Mūsų šeimoje irgi gimė vienuolika vaikų. Motina dažniausiai skaityti nemokėdavo, bet atiduodavo vaikams savo meilę ir šilumą. Mes nematėme tėvų girtų, nematėme su kitais vyrais ar moterimis. Vyrai ir žmoną surišdavo Dievas bažnyčioje iki pat mirties.

Man ir pasenusiai išliko tėvelio pasakojimai, kažkokia nežemiška dvasia nužengdavo ant mūsų. Negalvokite, kad tėvelis daug laiko turėjo, taip nebuvo. Vakare laukdavome tėvelio, turėdavome kojas nuplauti, skuduru tarpupirščius iššluostyti, šiltas klumpes apauti. Tada tėvelis mums pasakodavo ką tą dieną dirbo. Visada atkalbėdavome vakarinius poterių. Klausydavomės tėvelio prisiminimų iš gyvenimo. Tada būdavo vakaro šventė. Mama irgi pasakodavo ką gero ir ką blogo padarėme per dieną. Vakarienė būdavo labai skani, gal kad ir vaikams per dieną darbų pakakdavo, ne taip kaip dabar vaikai to ar to sakosi nemėgstą mums viskas skanu būdavo. Žiemą vakarodavome visa šeima ir vaikams pagal jų sugebėjimus darbų atsirasdavo. Praaugę dainuodavome ir giedodavome kartu su tėvais, mano tėvelis gražų balsą turėjo, jį kviesdavo giedoti ir į laidotuves. Tokia buvo mokyklą toks vaikų auklėjimas seniau.

Žaislų juk tokių pirktinių, kaip dabar irgi nebuvo. Bet kokius bes turėjome brangius žaislus, mūsų mamų ir tėvelių padarytus. Mergikėms žaisti mama susukdavo lėles iš skudurų, anglimi išpiešdavo veidą lūpas padažydavo su tokiu raudonu popieriumi nuo kavos pakelio. Tą popierių labai saugojome, nes kitokių dažų nebuvo. Broliai žaislų pasidarydavo patys, kartais ką nors sumeistraudavo bočius. Prisimenu turėjome tokius ratelius į kuriuos galėjome susėsti patys ir važinėti. Žiemą turėjome roges, prie jų buvo priekaba vadinama „šoneliu“, į ją susilipę važinėdavomės nuo Raguvos kalno. Dažniausiai žaisdavome su visokiais namams skirtais daiktais. Patiems mažiausiems mama padarydavo barškančių žaislų, į kokią dėželę įpildavo žirnių ar dar ko nors. Pati padarydavo ir čiuptuką. Sukramtydavo duonos gumulėlį, surišdavo jį į *marškonį* (lininį) skudurėlį ir duodavo kūdikiui.

Vardai ir pravardės

Baubliuose buvo žmonių vienodomis pavardėmis, kad lengviau būtų susiprasti apie ką kalbama, vieni kitus vadino pravardėmis. Labai daug kaime buvo Lukauskų. Mes buvome Lukauskai, o žmonės vadindavo *meistrais mokykliniais*, tėvelio brolių Lukauską Kazimierą vadino *meistru urviniu*, dar vienas Lukauskas buvo vadinamas *lukauskeliu*, o kitas- *medinšu*. Buvo daug Šlušnių, tai vieną jų vadino *kelbesovu*, kitą šaukdavo *šlušneliu*. Vieną iš Paukščių vadino *poniškuoju*, o kitą-*pakalnės* Paukščiu. Bertušiai: vienas buvo *trobelinis*, kitas Baublių Bertušis, vieną iš Grikštų vadino *vaišniorium*, *Mažiomus-mažionėliu* iš Kerynų ir *plikšeliu*. Nepaprastai daug buvo Lukauskų. Mano tėvelis labai didžiavosi, kad vienas iš Lukauskų buvo ir jis. Dar tebeturiu nuotrauką, kur nusipaveikslavę daug Lukauskų. Pravardės kildavo ir iš vardų. Seniau vaikus dažniausiai krikštijo šventais vardais. Nežinau ar visur taip buvo, bet pas mus nevadino vaikų taip kaip pakrikštijo. Mano vyriausią brolių Antaną vadino Onte, aš krikštyta Bronislava, o vadino Bronise, seserį Valerija-Valiuse, Jonas buvo Juonis, o Juozas-Jozė. Brolių Stanislavą vadino Staniumi, tik sesers Aldonos kitaip nešaukė. Ne tik mūsų, bet ir kitose šeimose taip buvo. Kotryna buvo vadinama Katre, Aleksas-Leksiu, Tadeušas-Tėdė, Konstancija-Kastė. Nežinau kodėl taip vadindavo, turbūt mūsų tėvams taip lengviau buvo.

Dabar vaikus vėl pradėjo šventais vardais krikštyti, turbūt nieko geriau nesugalvojo. Juk žmogus vardą puošia, ne vardas žmogų. Tikrai taip yra. Jeigu žmogus geras ir doras, tai ir jo vardas gražus su pagarba tariamas. Kaip išrinko mano anūkei Bronelės vardą? Paskambino mano duktė Staselė ir paklausė kokį numerį aš renkuosi, atsakiau „pirmą“. Pasirodo tuo numeriu buvo užrašytas mano vardas. Taip ir liko močiutės garbei Bronės vardas. Atvažiavo sesers sūnus Kazys Tarvydas ir klausia kodėl tą vaiką Broniuse pavadiname. Ar jau kito vardo neradote? Aš nustebau ir sakau „ar jau toks negražus mano vardas?“ Jis sako, kad „ne, cioce, tu labai gera esi“. Tai mat, aš tokia gera būdama tokį bjaurų vardą nešioju. Mano anūkelei jau 15 metų- ji gera ir graži. Taigi žmogus vardą puošia.

(1992m.)

Apie 1929m. nuotraukoje visi Lukauskai. Pirmas iš deš. sėdi Antanas Lukauskas, Bronės Liubertienės tėvelis.

Liaudies medicina

Seniau kaime nebuvo jokių gydytojų ir žmonės sveikesni buvo negu dabar. Dabar užteršė vandenį visokiais chemikalais, užnuodijo viską. Jeigu kas susirgdavo, išsivirdavo žolelių arbatos, pagerdavo su medumi ir išgydavo. Būdavo tokių žmonių, kurie žinojo, kokias ligas kokia žolelė tinka.

Man jau 81 metai, noriu aprašyti kaip seniau, pas mus kaime, gydydavo. Aš gerai prisimenu savo mamunelę, taip vadinome mamos mamą. Jeigu kas susirgdavo kaime tuoj ateidavo pas ją vaistų. Senelė turėjo didelį kambarį, kur buvo sudėtas visas jos turtas ir kambarą kur buvo sudėti jos nereikalingi daiktai, o sienose vinių prikalinėta ir ant kiekvienos sukabinti ryšeliai su vaistažolėmis. Ant žemės būdavo patiesiamos švarios paklodės ir ant jų sudedamos vaistažolės džiovinti.

Vaistažoles rinkdavo tam tinkamu laiku, kai mėnulis jaunas, trijų dienų.

Mama su mamunelę nustatydavo kokią ligą sergame ir tuoj virdavo vaistažolių arbatą.

Kosulį gydydavo arbata iš laukinių aviečių šakelių arba iš šalpusnio žiedų ir lapų. Didelis vaistas buvo alijošius, mūsų tėvelis labai kosėdavo, tai mama jam alijošių taisydavo su medumi. Tėvelis sakydavo, kad tai jam labai padeda.

Karščiui pakilus virdavo liepžiedžių arbatą. Termometro neturėjome, bet mama pridėdavo ranką prie galvos jei karšta, reiškia sergi. Tuoj išvirdavo liepų žiedų, aviečių arbatos ir liepdavo gerti, cukraus daug nedėdavo, sakydavo nesveika. Labai buvo vertinamas medus, kai turėdavo tai į arbatą dėdavo medaus.

Plaučių uždegimui gydyti virdavo tokią arbatą. Dėdavo digeldagį, džiovinto Jeronimo (tokia kambarinė gėlė), vištos mėšlo baltąją dalį, čiobrelį, aviečių šakelių, pušies ūglių, viską išvirdavo ir šiltą liepdavo gerti su medumi. Ir išgydavo be adatų ir be tablečių. Kartais dar dėdavo krapų sėklų.

Niežus, mes vadindavome „suskis“, gydydavo taip. Reikėjo kiaulės taukų nesūdytų. Sumaišyti juos su sieros milteliais, išsitepti kur daugiausiai niežti ir išsikaitinti pirtyje arba prie ugnies. Taip tris dienas, paskui nusiplauti, apsivilkti švarius rūbus ir ligą pasitraukdavo.

Votims gydyti naudojo nesūdytus kiaulės taukus sumaišytus su cukrumi ir tikrai padėdavo.

Moteriškoms ligoms gydyti rinkdavo *šonką* (dabar ją vadina pipirmėtę, *bokvica* (notrelė), jų lapai panašūs į dilgėlės).

Sąnarių, nugaros skausmui nuimti reikia dilgėlėmis visą kūną išsiplakti ir išsikaitinti karštoje pirtyje. Skausmą kaip ranka nuims. Labai padeda tokios vonios: surinkti po lygiai pušų ūglių, kadagio ūglių arba uogų, jaunų eglės ūglių, viską išvirdavo.

Pasiutligei gydyti taip pat yra liaudiški vaistai, tik kad niekas neužsirašė kokie. Mano mama dėl to labai gailėjosi, bet ji pasakodavo, kaip berną, kurį ji samdė per karą apkandžiojo pasiutęs šuo. Tą pačią dieną išėjęs į Budrius ir parsinešęs vaistų, kuriuos sutaisė klebono gaspadinė. Parsinešęs tris butelius tokios juodos arbatos ir gėręs ją devynias dienas. Devintą dieną jautėsi blogiau, bet po to pasveiko.

Gyvatės įkandimas gali baigtis mirtimi jeigu žmogus nesigydo. Mano uošvis Danielius Liubertas tas ligas gydė. Gal tai ir burtai, bet jis užkalbėdavo duoną, tik reikėjo žinoti kokios spalvos ta gyvatė buvo. Uošvienė pasakojo, kad jau gulint jam mirties patalė, atbėgusi verkdamas tokia moteris ir prašiusi išgydyti jos sūnų. Uošvis jau nebenorėjęs užsiimti tokiais darbais, bet moteris verkdamas prašiusi ir jis pagydes tą vaiką.

Blogos akies nužiūrėjimu seniau žmonės labai tikėjo ir žinojo visokių būdų kaip juos panaikinti. Pasakojo mano mamunelė. Išvažiavo jiedu su mano bočium į turgų, namuose liko keturios mergaitės, mano mama vyriausia. Vaikai šėlo, kai į namus užsuko toks žydas iš Jokūbavo šešiapirščiu vadinamas. Jis prekiaudavo įvairiomis prekėmis. Jauniausia Karusė sėdėjo lovoje ir labai juokėsi, kai tas žydas užėjo. Jam išėjus Karusė taip ir likusi sėdėti, negalėjusi ištiesti nei rankų nei kojų. Parvažiavę tėvai nusigando. Sužinojęs kas čia buvo, mano bočius tuoj išėjęs ieškoti žydo šešiapirščio. Bočius buvo labai stiprus, todėl ir nebijojo to žydo. Suradęs jį ir liepęs tvirti kiaulės ausį. Kiaulės ausį padaro taip, sulenkia švarko kampą ir jau kiaulės ausis. Žydas šaukė *gvoltą* (pagalbos), nenorėjo tvirti už kiaulės ausies, bet pabūgo stipraus vyro ir turėjo daryti ką liepiamas. Bočiaus klausiamas kodėl taip padarė, atsakęs, kad jo akys kartais negeros esančios. Tada bočius išrovęs žydui iš barzdos dar kelis plaukus, namuose tuos plaukus sudegino į šaukštą supylė ir liepė gerti. Nepraėjus nė valandai laiko Karolina buvo sveika.

Rožės gydymas labai sunkus. Ja dažniausiai suseraga nuo išgąščio. Kai išsigandai reikia išgerti porą šaukštų rūgimų miltų su vandeniu. Man pasakojo Gideikienė Liucija, kad jai dažnai augdavo ta rožė ir jai kažkas patarė taip gydytis. Paimti šviežio karvės mėšlo ir dėti ant tos vietos kur pradėjo augti ta votis. Taip ji ir išsigydžiusi.

Girgždėlė, tai tokia liga, kai ką nors dirbi su ta pačia ranka, tai sąnarys sutinsta ir traška. Darydavo taip. Nueini pas kaimyną ir pavagi *mazginlakatį* (pašluostę), apvynioji tą sąnarį ir būni kol išdžius. Nuimi ir ranka jau sveika. Jei nepadeda iš karto, reikia viską pakartoti.

Strazdanos- tai paauglystės liga. Kai žmogus užauga nelieka nė strazdanų. Norint jas išnaikinti, reikia anksti pavasarį nueiti prie skruzdėlyno, įmesti į jį baltą skarelę, kiek palaukti ir tada ta skarele patrinti šlakuotą vietą. Jei iškart nepadėjo, pakartok.

Žaizdų gydymas. Turbūt nuo labai senų laikų žmonės žinojo žaizdų gydymą šuns išlaižymu, juk ir šv. Rokas žaizdotas ronas gydėsi šunelio laižymu. Kai aš buvau dar jauna, pas mus ateidavo toks Butkus Feliksas ir duodavo mūsų šuniui išlaižyti jo kojų skaudulius, kurių paš jį buvo daug. Kai tik ateina tuoj pas šunį, pririštą patvartį ir atsiraitoja kelnes. Šuo, lyg žinodamas ką reikia daryti, tuoj puldavo laižyti. Nors gyveno už kokių dviejų kilometrų, ateidavo kasdien kol išsigydė tas žaizdas.

Dar gerai yra žaizdas plauti ažuolo žievės nuoviru, ypač užsisenėjusioms žaizdoms dezinfekuoti.

Džiova (tuberkuliozė) seniau gydydavo šuns taukais. Kitą kartą turėjau tokį šnelį. Kai užėina ruja, tai ir gyvuliai nėra ramūs. Jis pabėgo ir grįžo tik po kelių dienų, kai pamačiau ir nusigandau. Buvo raišas, gaila ir žiūrėti, bet ką

darysi šeriu gerai, manau, gal atsigaus. Atėjo tokia moteriškė ir sako „reikia tą tavo šunelį pakarti“. Būčiau nesutikusi nė už ką, bet sakosi norinti šuns taukų gydymui nuo tuberkuliozės. Ką darysi, atidaviau tą savo brangų Ciucį, bet tam žmogui sako buvo geriau nuo tų vaistų.

Ausies skausmui gydyti labai gerai yra kambarinė gėlė Jeronimas. Taip pat jis labai palengvina kvėpavimą. Ir dabar turiu jį prie savo lovos, kai pasidaro blogiau, pajudinu jo lapus ir pakvėpuoju tuo oru, tuoj geriau pasidaro.

Skausmui malšinti geriausiai tinka kalankė arba paleistuvė, tai irgi kambarinė gėlė. Jei skaudamą vietą patrinsi kalankės, lapeliu tuoj laikinai nebeskaudės. Ją galima užsipilti ir spiritu arba degtine. Palaikyti bent savaitę ir tada trinti skaudamą vietą.

Viduriavimą geriausiai gydo ažuolo žievės arbata.

Kvėpavimui palengvinti seni žmonės pripažino sveiką esant pušyno orą. Jeigu tau sunku kvėpuoti, nueik į pušyną, pavaikščiok po jį, giliai pakvėpuok ir tikrai tau palengvės. Dar gali pavasarį prisirinkti pušų ūglių, juos išdžiovinti, išsivirti arbatos ir gerti su medumi po nedaug. Labai gerai tuos ūglius užsipilti su degtine ir gerti tris kartus per dieną, įlašinus į vandenį.

Plaukų priežiūrai reikia beržo lapus išsivirti upės vandenyje ir plauti galva^labai padeda, kai slenka plaukai, bendrai plaukų grožiui.

Karpu turėti labai nemalonu, jos atsiranda visai nepatogiose vietose. Jas išgydyti labai sunku. Seniau, atsiradus karpai, taip mokindavo daryti. Reikia paimti bulvę, švariai ją nuplauti, perpjauti pusiau ir tom puselėm aprinti karpas. Tada prismeigti į bulvę medinių pagaliukų ir įmesti į prūdą, kai bulvė supūs, tai ir karpos pranyks.

Pirtis

Prisimenu dar mano jaunystės metais turėjome pirtį Baubliuose. Ją pastatė mano tėvelis, jam padėjo jaunalietuvių organizacija. Atsimenu, statant pirtį jau pro naktį žadindavo mano brolius Antaną ir Stasį, jiems reikėdavo važiuoti rąstų pirčiai, akmenų pamatui. Mums mažiesiems reikėjo rinkti akmenis, sumesti juos į vežimus. Sunkiausia buvo iškasti labai gilų šulinį, kad vandens netrūkių. Prie pirties statybos dirbo ir mokytojas Kasieliauskas, kiti tai matydami irgi atėjo gelbėti.

Kai pastatė tą sveikatos lobį Baubliuose, tai kas antrą šeštadienį kūrendavo. Malkas sunešdavo patys žmonės, kurdavo mano tėvelis.

Pirtis buvo nemaža, įėjus buvo toks koridorius, iš jo durys į tą patalpą kur kūrenosi pečius, grindys čia buvo išbetonuotos. Kambaryje stovėjo didelis stalas, aplink suolai. Žmonės pailsėdavo atėję, buvo šaškių lenta, žaisdavo, kai reikėdavo laukti. Iš čia buvo durys į kitą kambarį, kur pasilikdavo drabužius prieš maudymąsi, iš ten jau durys į maudymosi patalpą. Tai buvo didžiausia patalpa. Po kojomis buvo grotelės, kokios keturios laiptų pakopos, apačioje vėsiau, o viršuje labai karšta.

Prieš Kalėdas ir prieš Velykas po dvi dienas reikėdavo kūrenti. Tai buvo labai sveika ir kūnui, ir dvasiai. Žmogus pailsėdavo, atsigaudavo. Kai degė mokykla 1951 m., sudegė ir pirtelė, nes arti buvo.

Taip puošdavosi 1938-aisias.
Bronė Lukauskaitė (sėdi) ir jos
sesuo Valiusė

Apranga ir apavas

Seniau žmonės rengdavosi kiek kitaip nei dabar. O buvo taip. Moterys turėjo apatinius marškinius, labai šiltus. Jie buvo lininiai, su rankovėmis, kitos turėjo marškinius su *pridurkais*, virš klubų būdavo siūlė, o apačioje pridurta storesnė, kartais iš pašukų austa medžiaga, kuri dar būdavo *kvaldojama* (klostėmis sudėta), kad būtų storesnį klubai, netgi toks pasakymas buvo „kas iš tokios mergos, kuri be šikinės ir krūtinės“. Moteris ir mergina norėdavo atrodyti sveika, pilna. Moterys dėvėjo ilgus, dar viršų truputį rauktus sijonus. Jie buvo vilnioniai pačių išausti. Ant marškinių vilkdavo liemenę, kuri atstodavo dabartinę liemenėlę. Kai žiemą būdavo šalta, vikdavo ir *bliuzą* (palaidinę). Jei eidavo kur į kaimynus turėdavo didelę skarą, *kuska* vadinamą ja apsisiausdavo ir eidavo. Skareles irgi pačios ausdavo iš plonų, gražesnių vilnionių siūlų. Kojas irgi šiltai laikydavo. Žiemai numegzdavo šiltas vilnones kojines net už kelių, vasarai- linines. Žiemai visi turėdavo kailinius iš avies kailių, kiti turėdavo pasiūtus iš storo vilnonio audinio *milu* vadinamo. Moterys kelnių nedėvėdavo, man pasakojo mama, kad jei kartais sužinodavo, kad kuri mergina dėvi kelnes, tai per talkas jas išmaudavo ir išgėdindavo, nes manė kad kelnės tik vyrams priklauso. Taip tikrai buvo ir kai aš savo mamai norėjau pasiūti kelnes, ji niekaip nenorėjo sutikti, bet paskui prikalbėjau. Tik prašė siūti tokias neužsiuvant vidurinės siūlės „su prariežu“, bet siuvau kaip visiems, tai paskui džiaugėsi, kad šilta esą. Vyrai nešiodavo apatines kelnes, bet „triusikų“ niekas nedėvėjo.

Apavas dažniausiai buvo medinės klumpės, kai reikėdavo kur eiti audavosi *nagines* (vyžas). Vyrai turėdavo autus: žiemai iš vilnonio audeklo, vasarai iš lininio. Vasara vaikščiodavo basi. Aš dar atsimenu, kai tik pradės žydėti *lukštai* (purienos), tai visi klumpes į kampą ir basi į kiemą.

Mados dabar grįžta atgal į senovę, tik žinoma, be tų nelaimingų džinsų. Gal ir gerai su tais džinsais, dabar jie visur tinka ir vestuvėse, ir laidotuvėse. Apsivelki tą brazdančią medžiagą ir viskas. Ir ką čia pasakysi kas kur tinka. Apsivilks kokia garsi mergina kad ir nepadorų drabužį, tai tuoj visos norės taip pat vilkėti. Ir seniau taip būdavo. Kai tik iš miesto grįždavo mergina su kokiu nauju drabužiu, tai tuoj visos užsinorėdavo tokio apdaro. Net ir daina yra:

Štai iš miesto Marijoną grįžo su striuku sijonu.
Ir mergaites viso kaimo, sušaukė tuojau į seimą.

Meistrai Amatininkai Muzikantai

Seniau kaimo žmonės, kad ir nemokyti, bet buvo išradingi. Dabar tai yra visokių naujovių, mokslininkai visko sugalvoja, seniau taip nebuvo. Viską reikėjo patiems daryti. Žmonės buvo darbštesni, juk reikėjo ir austi patiems, ir siūti. Visus laukų darbus rankomis atlikdavo, nebuvo jokių traktorių. Būdavo taip, kad kaime jau žinodavo, kas „geresnes rankas“ turi, kas buvo muzikantas, kas kalvis.

Mano tėvelio tėvas Juozas Lukauskas buvo išradėjas. Jis sugalvojo kaip apkaustyti ratus, pats parodė kalviui kaip tai padaryti. Paskui padarė linams minti mintuvus. Nuėmę linus seniau su pagaliais daužydavo ir spalius kratydavo. Labai sunkus darbas buvo. Bočius padarė tokią mašiną kurią lauke arkliai suko ir į ją leisdavo linus. Mašina buvo medinė ir stovėjo jaujoje. Bočiaus padaryti mintuvai buvo du išskobti pagaliai, kokio metro ilgumo. Jie buvo pritvirtinti prie rąsto, kad galėtų lengvai kilnotis. Dėdavo linų saują su kita ranka spausdavo, taip išmindavo linus. Per naktį mindavo, o dieną sunešdavo kitus džiovinti. Atvažiuodavo žmonės ir iš kitur prašyti, kad ir jiems padarytų tokius mintuvus.

Mano dėdė Kazimieras Lukauskas buvo padaręs tokį keptą per Miniją, kuriuo eidavome į Jokūbavo bažnyčią. Nei jis koks inžinierius buvo, bet sugalvojo ir padarė. Lieptas buvo toks. Kiekvienoj pusėj buvo po du didelius ažuolinius kuolus. Apačioje du stiprūs plieniniai lynai ir išdėliotos lentos, jos buvo kažkaip surištos. Viršuj buvo du lynai ištempti, kad galėtume įsikibti. Eidavome tuo lieptu, net ir dviratį galėdavo persinešti. Gerai būtų, kad ir dabar kas sugalvotų tokį lieptą padaryti, nereikėtų žmonėms bristi per Miniją. Daug kas dabar turi mašinas ir aplinkui važiuoja, seniau taip nebuvo.

Buvo kaime daug darbščių žmonių. Kalvis toks buvo Kerpė Stanislovas, viską galėjo nukalti ko tik žmonės prašydavo ir kryžius kaldavo. Jo tėvas irgi buvo kalvis tai ir sūnų buvo išmokinęs to amato. Taip dažniausiai ir būdavo, kad tėvų darbus perimdavo vaikai. Ir dabar Baublių kaime yra Kerpės darbo kryžius, kuris sovietų laikais buvo nugriautas, o 1993 m. atstatytas iš naujo.

Paukščio Petro motina buvo labai gabi gospadinė, ją kviesdavo šeiminkauti ir į vestuves. Dar ji darydavo labai gražias dirbtines gėles. Dirbtines gėles darydavo ir Indriuškaitė Petronė.

Mano brolis Jonas buvo muzikantas. Jis buvo savamokslis. Mūsų visa šeima buvo muzikali, gerus balsus turėjome. Brolis nusipirko armoniką už 12 litų ir grojo, dar mušė būgną paskui nusipirko bandoniją išmoko groti ir ja.

Mokėjo groti ir Kuprelis Pranciškus. Jis eidavo grodamas į vestuves, į jaunimo gegužines. Jo pati Kuprekenė Petronėlė gražiai giedodavo, eidavo į laidotuves. Giesmes vesdavo Kazimiera Macienė, gražų balsą turėjo. Mano tėvelis irgi visas giesmes mokėjo, laidotuvėse būdavo pirmasis. Atsimenu kartą ruošėsi į laidotuves per šienapjūtę, tai mama pyko, kad šienas sulis, tėvelis pasakė „šienas išdžius, žmogų palaidoti reikia“

Keblys Antanas buvo dviem metais už mane jaunesnis, kartu eidavome į šokius. Kai reikėdavo šokuose dainuoti tuoj ieškodavo Keblio Antano, jau tada jo labai gražus balsas buvo. Dabar jis Amerikoje, žinomas daininkas,

perskaičiau jo atsiminimų knygą „Daina Lietuvai“ ir galvoju, juk ir jam jau senatvė-80 metų, niekur nepabėgsi. Buvo prieš kelis metus atvažiavęs į mūsų kaimą, aplankė savo tėviškę, kur iš gražios sodybos vienas ažuolas belikęs.

Daugintis Rimantas dabar Lietuvoje gerbiamas ir vertinamas irgi iš Baublių kilęs. Pirma apie jį nekalbėjo, nes buvo kaip politinis nusikaltėlis, kam už Lietuvą susidegino. Buvo atvažiavęs jo sūnus ir mama, klausinėjo apie tėviškę. Sakė yra Vilniuje pastatyta Rimanto Dauginčio skulptūra „Lakštingala“.

Jaunųjų ūkininkų kursai Baublių mokykloje 1933m.

Darbymečio talkos

Žmonės Baubliuose buvo draugiški, vieni kitiems padėdavo darbus dirbti. Pinigų už darbus nebuvo mados mokėti. Eidavo vienas kitam atidirbti. Jeigu raudavo linus pas vieną, tai po to pas kitą. Vienas čia nieko nepadarysi, juk reikėjo, kad linai kartu išdžiūtų. Jeigu būdavo taip, kad kaimynas neturėdavo pasisėjęs, tai ateidavo talkininkauti ir už darbą gaudavo rugių ar dar ko. Talkininkus ir maitindavo, paprastai: duonos, rūgšto pieno, bulvių, mėsos, svarbu, kad būtų pavalgę. Valgio metu negalėjai ilgai žiopsoti ar *rodą varyti* (kalbėti), nes liksi nevalgęs. Kyla gaspadorius turi ir tu eiti. Trobas taip pat statydavo viens kitam gelbėdami, iš niekur kitur neateidavo, o kiek *budintų* (namų) pristatė. Vien mūsų tėvelis dvi mokyklas pastatė. Gelbėjo viens kitam, jei kas statėsi, tai reikėjo eiti *į rentinį*, taip vadino statybą. Sunkiai dirbo žmonės, viską rankomis, bet linksmai. Kiek dainuodavome negaliu apsaakyti. Kiekvienam darbui kita daina, su dainomis ir paerzindavome vienas kitą, juokaudavome. Vakarais eidavome į Miniją maudytis ir dainuodavome. Tai buvo mūsų jaunimo pramoga. Ateiname baubliškiei iš vienos pusės Minijos, šašaitiškiei iš kitos ir varžomės kas gražiau sudainuos, mes nugalėdavome. Net dainą turėjome sukūrę Šašaičių kaimo jaunimui erzinti:

Šešatele vagys, kame jūsų avys,
Avys po pievas, patys po iervas.

Mitybos papročiai

Dabar žmonės valgo, kad tik riebiau, skaniau, kad saldžiau. Seniau žmonės valgė paprasčiau ir sveikesni būdavo. Nebuvo girdėti tokių ligų kaip sklerozė, buvome sveikesni ir linksmesni.

Pusryčiams virėdavo sriubas, ką turėdavo po ranka. Dažniausiai raugintų kopūstų sriubą su neluptom bulvėmis. Burokėlių sriubą virėdavo irgi su neluptom bulvėmis. Burokėliai būdavo rauginti, dryžuoti su raudonom linijom. Juos rauginimui nuplaudavo, labai plonai nulupdavo ir sudėdavo į medinę bačką. Apipildavo vandeniu ir padėdavo šiltai, kai įrūgdavo išnešdavo į prišininę, ten buvo vėsiau, ten pat laikydavo ir kopūstus raugintus. Taip ir virėdavo: vieną dieną kopūstynę, kitą dieną burokyne, bulvyne, vasarą - rugštinę. Rugštinių eidavom į laukus pamešti, rugštinę nei mėsos nereikėdavo, tik po tris kiaušinius įkapodavo. Na ir skanumas būdavo, tik persivalgyti neleisdavo, tėvelis vis primindavo, kad tai nuodėmė. Mama virėdavo labai skanią bulvyne. Į ją dėdavo išmirkytų kruopų, dabar perlinėmis vadinamų, seniau tų kruopų patys pasigamindavo iš miežinių grūdų. Dėdavo kokį kriauklelį mėsos, jeigu turėdavo, jei ne tai paspirgindavo lašinukų, baigiant virti dėl rūgšties pildavo pasukų, arba labai rūgštų pieną. Kopūstynę, jei virėdavo su mėsa sudėdavo kartu su kopūstais ir mėsą dar įplakdavo saują petliavotų miltų ir sriuba gatava, valgyk į sveikatą. Jei kepėdavo lašinius, tai visiems po vieną gabalėlį tik tėveliui - du.

Pietums dažniausiai virėdavo košės. Labai skani buvo pusmarškonė košė. Košei virėdavo bulves, jas nusunkdavo atskirai į kokį indą tada bulves sugrūs, vėl supils tą nusunktą vandenį, dės ruginių miltų ir atsargiai maišys, mat košė labai taškėsi todėl kartais dar buvo vadinama „piktoji košė“. Virėdavo ir ruginių miltų košę, kuri man labai netikdavo, bet niekas tuo nesirūpino, nepatinka nevalgyk. Pietums taisydavo ir kastinį sviestą su bulvėmis, jas irgi virėdavo su lupena. Dar būdavo rūgšto pieno. Tas pienas kaip varškė, tik užpildavo truputį šviežio pieno.

Pavakarius „parnešdavo gandrais“, taip sakydavo, kai jau parlėkdavo gandrai, tai taisydavo pavakarius. Išvirėdavo kmynų arba mėtų arbatos, kastinio sviesto, duonos. Per didžiuosius darbus, per šienapjūtę ar rugiapjūtę kepėdavo kiaušiniene. Visiems po gabaliuką duodavo.

Vakarienė būdavo pati nesočiausia. Miegant, matyt, užtekdavo. Virėdavo kruopų sriubą kleckyne, kartais trintyne. Kleckynei darydavo petliavotų miltų kleckiukus, juos sudėdavo į verdantį vandenį, išvirėdavo ir užbalindavo mašinuotu pienu. Trintynei miltus užplikydavo verdančiu vandeniu, paskui tą tešlą sutrins rankomis ir dės į verdantį vandenį, užbalins mašinuotu pienu.

Toks buvo mūsų maistas ir sveiki buvome. Jeigu susirgdavome tai kiaušinių išvirėdavo, blynų iškepėdavo. Per gimimo dieną kiaušinių išvirėdavo. Jei eidavo į vestuves kepėdavo pyragą tai ir mums vaikams likdavo, tai jau šventė. Per Velykas kiaušinius dažydavome, Kūčioms, Kalėdoms irgi pasitaisydavome.

Mokykla

1918m., kai tėvelis grįžo iš karo, pradėjo statyti naują namą. Bet tam naujam name mes ilgai neišbuvome, nes atvažiavo Kartenos valsčiaus viršaitis prašyti tėvelio, kad tą naują namą atiduotų mokyklai. Iš pradžių tėvelis nenorėjo sutikti, bet paskui pasakė „tegul mano vaikai nebūna akli, kaip aš buvau, tegul mokinas ir būna geri žmonės“. Taip mes išsikraustėme atgal į tą savo lūšnelę. 1926m. spalio mėnesį Baubliuose, Antano Lukausko statytame name? įsikūrė mokykla. Pirmasis mokytojas buvo Jankeliūnas. Vėliau mokykloje dirbo Porutytė, Kasiliauskai. Į mokyklą man buvo arti, kitoj pusėj kelio. Labai norėjau mokintis, vieną kartą buvau palikusi po pamokų, bet tiek verkiau, kad ta mokytoja mane greitai išleido namo. Laiko ruošti pamokoms namuose niekas neduodavo, buvo visokių darbų ir žibalo deginti neleisdavo-iškada. Baigiau pradinę mokyklą taip ir pasibaigė mano mokslai, nors labai norėjau toliau mokintis, bet nebuvo kaip. Kai pradėjo dirbti mokytojas Kasiliauskas, tai jis surengė tokius žemės ūkio kursus. Tai ten mokinomės ūkininkauti, įsteigė jaunųjų ūkininkų ratelį.

1937m. tėvelis pradėjo statyti naują mokyklą. Nugriovė senąją pridėjo daug naujos medžiagos ir pastatė dviejų aukštų mokyklą apačioje buvo dvi klasės ir scena, viršuj šeši kambariai. 1951 m. ta mokykla sudegė, taip ir likome be nieko.

Mokykloje dirbo mokytojai Pranas Jankeliūnas, Olė Porutytė, K. Putrius, Majoras, Ona ir Antanas Kasieliauskai, Jurkai, Freitakai ir kiti.

Dabar (1996m.) jau mūsų mokykla minėjo 70-metį. Buvau pakviesta garbingai įnešti švieselę, kaip pirmosios laidos buvusi moksleivė ir kaip duktė Antano Lukausko, kuris pastatė pirmąją mokyklą.

Pirmasis Baublių mokyklos mokytojas Pranas Jankeliūnas, 1926m.

Šventadieniai

Religinės šventės ir apeigos

Žmonės Baubliuose buvo tikintys, beveik kiekviename kieme buvo kryžius ar koplytėlė. Melsdavosi tėvai, seneliai ir vaikus taip auklėjo. Mano tėvelis sakydavo, kad karai ir kitos nelaimės aplenkia mūsų kaimą dėlto, kad žmonės tiki į Dievą ir mums liepdavo Dievo palaimos prašyti. Niekada nepraeidavo pro kryžių nenusiėmę kepurės, nulenkdamo galvą tokia buvo pagarba šventai vietai.

Baublių kaimas buvo Kartenos parapijoje ir priklausė Budrių bažnyčiai, bet mes dažniau eidavome į Jokūbavo bažnyčią. Buvo padirbtas lieptas per Miniją pereini ją į kalną ir jau Jokūbave. Į didžiuosius atlaidus eidavome į Budrius.

Dirmavotis (sutvirtinimo sakramento) važiovome į Jokūbavo bažnyčią ten turėjo atvažiuoti vyskupas. Prieš tai išpažinties mus su seserimi Valiuse gražiai aprengė ir išleido vienas, buvo šienapjūtė ir tėveliai kartu eiti negalėjo. O jau sekmadienį važiovome kartu, juk sekmadieniais niekas nedirbo, tai Dievo įsakymas- sekmadienį švęsk, seniau jo labai laikydavosi. Taip pat laikydavosi ir pasninkų. Prieš Kalėdas ir prieš Velykas nevalgydavo mėsos, pieniško. Mes kai augome, tai pasninkų metų trečiadieniais ir penktadieniais negaudavome jokios mėsos ir pieno, mano mamunelė sakydavo, kad pasninko reikia laikytis vaikams nuo šešių metų.

Mus į bažnyčią vesdavosi paeiliui, nes vienas kurpes teturėjome. Bet jau per mano gimimo dieną tai visada mane vesdavosi, rugsėjo mėnesį būdavo dideli atlaidai Budrių bažnyčioje.

Visada kaime giedodavo *Majaus* (gegužines), Marijos garbei skirtas giesmes, giedodavo Marijos Švenčiausios litaniją. Rinkdavosi prie to kryžiaus kur dabar atstatytas ir giedodavo visą gegužės mėnesį, po darbų vakarais. Grįždami namo dainuodavo.

Prieš sekmines tris dienas būdavo Kryžiaus dienos. Tai būdavo paprasta darbo diena, susirinkdavo pietų metu ir melsdavosi prie artimiausio kryžiaus. Ateidavo visi ir jauni, ir seni, visi norėjo Dievą garbinti. Mano tėvelis vesdavo visas maldas. Giedodavo Visų Šventųjų litaniją paskui kitas giesmes ir poterus kalbėdavo. Eidavo giedodami į kiekvieną kiemą kur kryžius ar koplytėlė, o jie būdavo kiekviename kieme. Taip aplankydavo kaimynas kaimyną visur švaru, takeliai smėliu pabarstyti, vesdavosi ir vaikus, liepdavo melstis.

Namuose visi nuo mažens buvo pratinami prie maldos, nebuvo to, kad atgultum nepasimeldęs. Tėvai mokindavo vaikus poterių ir giedoti liepdavo. Ir šiandien prisimenu, kaip tėvelis mane mokino giedoti. Tada pykau, galvoju kodėl negaliu eiti žaisti, tėvelis gerą balsą turėjo cfūtrg, daug giesmių mokėjo, vis negalėjau įtikti. Dabar, pasenusi džiaugiuosi, kad tėvelis mane mokino ir aš jau kitus mokiau giedoti.

Krikštynos

Vaikus krikštydavo kuo skubiau po gimimo, kad, neduok Dieve, nemirtų nekrikštytas. Aš esu pakrikštyta Jokūbavo bažnyčioje, vežė tuoj antrą dieną po gimimo. Man į kūmus pakvietė mamos seserį irgi Broniusę, su vyru. Jie buvo jaunavedžiai, tik vakar susituokę. Vežė Kuprelis Pranciškus. Kaip ten buvo nežinau, bet jie mane pametė. Matyt buvau susupta į kokius divonus, tiems jaunavedžiams kas kita rūpėjo, taip galėjau ir pražūti, bet, laimei, kai pastebėję grįžo atgal, rado mane. Tada laimingai nuvežė ir pakrikštijo.

Niekas tuomet krikštynoms balių nekėlė. Atsimenu, kai krikštijo seserį **Aldoną** man jau buvo 12 metų, tai atėjo mamos sesuo išvirė bulvių ir mėsos, **tai** visas balius.

Svarbiausia buvo vaiką kuo greičiau krikštyti, net jei kūmų neturėdavo, veždavo ir tiek. Paimdavo ką nors iš ten pat, nuo šventoriaus.

Vestuvės

Vestuvių laikas buvo ruduo ir žiema. Per darbymetį nebuvo laiko kada ženyti. Jeigu vestuvės nusikeldavo iki Užgavėnių, sakydavo „čiupinio marti“, reiškia jau pavėluotai. Vestuvėms irgi niekas vaišių neruošdavo. Visi pakviestieji susinešdavo kas ką Žinoma, visos moterys stengdavosi ką nors gardesnio pasigaminti, kepdavo pyragus, babkas, mėsą. Kiekvienas sėsdavosi prie savo maisto ir vienas kitą vaišindavo. Vestuvėse grodavo Kuprelis Pranciškus. Vestuvėms darydavo alaus iš miežių. Būdavo ir piršliai, ir kitos linksmybės. Jaunoji gražiai pasipuošdavo, bet nebūtinai balta, kas turėdavo dėdavosi veliumą bet rūtų prisisegdavo būtinai. Mano mamos suknelė buvo žalią ilga ir labai graži. Paskui iš tos suknelės man ir seseriai pasiuvo sukneles.

Laidotuvės

Laidodavo seniau žymiai paprasčiau, bet labiau pagerbdavo mirusį. Nenešdavo tokių vainikų kaip dabar, to nebuvo, bet neužmiršdavo pasimelsti. Namuose visada gražiai pašarvodavo mirusį, kartais, kur maži kambariai, ten pat ir giedodavo, ir valgyti duodavo. Mirusįjį guldydavo ant lentos, apdengtos balta drobule. Grabo neturėjo, jį turėdavo padirbti iki laidotuvių. Tik prieš laidojat guldydavo į grabą. Mirusį rengdavo su kokiais geresniais drabužiais, bet naujų niekas nepirkdavo.

Mano tėvelis mirė žiemą tai prie grabo padėjo keturias eglutes ir eglės šakelių ant kojų. Tai visas papuošimas. Žvakes degdavo tik grabnyčines, iš tikro vaško, kitokių ir nebūdavo.

Kai mirdavo žmogus tai pasiūsdavo per kaimą vaiką su varpeliu, kad praneštų jog kaime budynė. Tai turėjo daryti būtinai vaikas, nes „griešnas“ negalėjo to daryti. Būtinai duodavo žinią į bažnyčią kad paskambintų „po dūšiai“, taip sakydavo.

Smulkioji tautosaka

Patarlės:

Kou tu seikėsi, tuo ir tau seikės.
 Negirk dienos be vakaro, marčios be metų.
 Neišsižadėk kalėjimo, terbos ir lazdos.
 Girtam ir jūra iki kelio.
 Karvės pienas snape, o ne pape.
 Duoną laikyk rytojui, bet ne darbą.
 Duona-savaitei, putra- dienai, vyras ar žmona -visam amžiui.
 Nesigailėsi anksti kėlės, jaunas vedęs.
 Griekas neplaktas nepalieka.
 Devynis kartus matuok, dešimtą kirpk.

Prietai:

Plaukus kirpk tik kai bus jaunas mėnulis trijų dienų.
 Gėles sodink tik per jauną mėnulį.
 Jeigu prie namų pelėda ūbauja- tiems namams nelaimė.
 Jeigu pelėda linksmai šaukia -reikės vaiką vystyti.
 Kai eini vandens į šulinį, nieko nevalgyk, nes tame šuliny atsiras sliėkų ir varlių.
 Jei pieną kam dykai duodi, įmesk mažą trupinėlį druskos- tavo karvelė sveikesnė bus.
 Vaiką pagimdžius pirmiausia žindyk iš dešinės pusės, kitaip vaikas bus kairiarankis.
 Nori gero bulvių derliaus- sodink, kai debesuota.
 Kai pučia šiaurės vėjas nieko negalima sodinti.

Oro spėjimas:

Dūmai kyla į viršų, bus giedra.
 Jei šermukšnis turi daug uogų, bus lietingas ruduo.
 Prieš šaltį žvirbliai slepiasi pastogėje.
 Dangus staigiai ima mėlynuoti, bus atodrėkis.
 Prieš lietų vištos ilgai „utinėjasi“.
 Jei sausio 1 oji šalta tai birželis bus karštas.
 Anksti vištos šeriasi, bus šalta žiema.
 Beržų lapai nuo apačios krenta, bus šalta žiema.
 Anksti prisirpsta šermukšnio uogos, bus šalta žiema.
 Žemė šala juodai- šalčio nebus daug.
 Sniegas laikosi ant eglių šakų, bus atodrėkis, jei išpurto vėjas- šals.
 Vištos eina gulti anksti bus giedra, jei vėlai- bus lietaus.

Baubliuose taip šnekėdavo

Lėktarna - lempa, žibintas.
 Trėkuojis - puodas, katilas.
 Šakale - malkos.
 Griūše - kriaušės.
 Potra - sriuba.
 Šlebė - suknelė.
 Bliuska - palaidinukė.
 Kepalošis - kepurė.
 Koskelė - skarelė.
 Spuotkelis - maža lėkštė.
 Tuorielka - didelė lėkštė.
 Plince - blynai.
 Žekė - kojine
 Vosilka - rugiagėlė.
 Piuotka - apkalbos.
 Kiuocalis - krepšys.
 Sopota - ištinio.
 Kūlis - akmuo.
 Nabaštėks - numiręs.
 Grieks - nuodėmė.
 Lebeda - nevykėlis.
 Karšinčius - senas žmogus.
 Abrūsos - rankšluostis.
 Zaslona - užuolaida.
 Ropotė - bulvė.
 Kiedalė - kėdė.
 Dėvuons - lovatiesė.
 Koknė - krosnis.
 Abiece - tapetai.
 Jovals - pašaras gyvuliams.
 Kriūželis - puodukas.
 Šieps - spinta.
 Nelabasis - velnias.
 Ciopryna - plaukai.
 Zieguorius - laikrodis.
 Šmukulninks - prekybininkas.
 Uošėkbarzdė - pakalnutė.
 Asla - grindys
 Dėkts - stiprus.
 Mizerėjė - nuskriaustas, vargšas.
 Biednos - neturtingas.
 Zelkuorius - veidrodis.

Vietoj pabaigos

Keičiantis laikmečiui, vykstant įvairioms pertvarkoms šalies politiniame gyvenime, žmonės iš esmės nustoja gyventi savo gyvenimą ir pradeda gyventi svetimą, su jų interesais mažai tesusijusį gyvenimą. Dažnai privaloma, slaptą ir vienodą. Tai ypač akivaizdu kaimuose, kur tradicijų laužymas skausmingai paliečia kiekvieną šeimą, kiekvieno žmogaus likimą. Ir taip geliančiai įdomu prisiliesti prie tos praeities, prisiliesti per tą gyvąją istorinį šaltinį - žmogų, kuris per savo gyvenimo šimtmetį patyrė ne vieną bandymą patvarkyti jo gyvenimą. Pergyveno karus, tremties baimę, badą, netgi draudimus kalbėti arba, dar baisiau, kalbėti tiesą. Labiausiai ir norisi šiandien iš dar gyvų mūsų senolių išgirsti tiesą apie jų gyvenimus, tiesiog tiesą be pagražinimų ir nutylėjimų.

Ilgus metus kūrėme šviesų rytojų, atmesdami praeitį, kaip nereikalingą senieną ir aukodami dabartį, nes gyventi turėjome taip kaip „reikėjo“. Bet, deja, kad ir kaip gražiai kalbėtume apie ateitį be praeities ji yra niekas. Kaip sukurti tą rytdieną, jeigu nepasirūpiname gražiai ir teisingai pragyventi šiandieną, kaip mylėti ir gerbti tai ko niekad nepažinai? Pirmiausia, manau, reiktų pažinti praeitį taip, kad sąvokos „mano kaimas“, „mano namai“, „mano beržynėlis“, „mano protėvių kapeliai“, taptų artimos, taptų vedliais per gyvenimą.

Tik iš pirmo žvilgsnio atrodo, kad madinga ir šiuolaikiška būti kosmopolitišku, bet mados taip greitai kinta. Kažin ar ilgai norėsis būti žmogumi iš *niekur*, *niekam* nepriklausyti, neturėti *nieko*, net savo gimto kampelio, taip gražiai iki šiol gimtine vadinto. Juk niekas visur yra niekas, taip pasakysčiau apie tą, kuris nebežino savo tėvų, senolių tradicijų, nebeturi ryšio su savo gimtąja žeme. Žmogus praradęs atmintį nebesiorientuoja ir dabartyje, lygiai taip pat užmiršus savo krašto istoriją, papročius žmogus nebėra ir savo dabartinio gyvenimo šeimnininkas. Jis tampa abejingas viskam, elgiasi ir gyvena pagal taisyklę - „po manęs nors ir tvanas“.

Norėčiau, kad čia surinkta ir užrašyta medžiaga padėtų atgaivinti atmintį, primintų kaimo praeitį mums visiems, kad pažinę sugebėtume pamilti. Tai paprasta kaimiška šnekta be didelių išvedžiojimų, iškalbingų frazių, prisiminimai be gražių žodžių. Ir patikėkite tiesa slypi kažkur čia - Baubliuose..., kur nebuvo tų didelių išradimų, kuriais šiandien didžiuojamės, nebuvo mokslo pasiekimų, bet buvo gerumas, žinojimas, sumanumas, darbštumas, noras gyventi gražiai, gerbiant protėvių atminimą. Ir sutikite, kad visa kuo šiandien garsi Lietuva atėjo iš to senojo kaimo, manyčiau, kad etninė kultūra ir buvo profesionaliosios kultūros lopšys, juk net 85 procentai gyventojų Lietuvoje XX a. pradžioje gyveno kaimuose.

Tai tik pirmas žingsnis, siekiant sugražinti tai kas išmėtyta po pašalius, kaip senienos ir nereikalingi „pamokslai“, su dėmesiu ir meile atsigręžti į senuosius kaimo žmones, kurių atmintyje dar gyva etninė vietovės kultūra, kur sukauptas visas žmogaus patyrimas, išsaugota kas per amžius buvo šventa ir formavo jo dvasinį pasaulį.

Danguolė Gibišienė, Baublių kaimo
bibliotekos bibliotekininkė

2002m.

Priedai

«

Rašau iš galvoju ar skaitys tas mano
 mintis, juk aš esu nemokanti, darau daug
 klaidų, tai atvareskite man. Taip man labai
 patinka rašyti. Taip gali nemylėti gamtos,
 gryną orą, lietus. O baubliu rašymas man
 gimtinė, todėl man brangiausia vieta.

Skaitydami tas mano mintis

Žinokite, kad jums protėviai vaikščiojo
 tais baubliu takais.

Bronė Šiubertienė

Baubliai

2002 balandžio mėnuo

Baublių pilkapiai

Kretingos rajono archeologijos paminklų žemėlapyje pažymėta šeštoji tyrinėtų pilkapių grupė. Netyrinėtų atskirų pilkapių ir jų grupių, be pilalėmis vadinamų gamtinių kalvelių, Kretingos rajone žinome žymiai daugiau. Be žinomųjų kas metai pavyksta rasti naujų, nežinomų pilkapių.

Pilkapiai yra patys seniausi mūsų pajūrio krašte žinomi senkapiai, kuriuose mirusieji buvo laidojami jau prieš mūsų erą ir laidoti iki II mūsų eros amžiaus.

1973m. pavasarį, kairiajame Minijos upės krante, upės slėnio lankoje priešais centrinę Baublių gyvenvietės dalį 2-3 metrų aukščio ir 1350 kv. metrų ploto kalvelėje M. Jablonskytė pastebėjo keletą degusių kauliukų. Kalvelėje galėjo būti senkapis.

1977m. birželio mėnesį buvo atlikti žvalgomieji šios kalvelės tyrinėjimai. Senkapiu įtariamos kalvelės paviršiuje buvo daug įdubimų, nes žmonės čia kasdavo rūsius bulvėms per žiemą laikyti. Tyrimams pasirinkta rytinė ir šiaurinė kalvelės dalys.

Jau pirmoje perkasoje aptikti buvusio didžiulio pilkapio išorinio akmenų vainiko likučiai, o sunaikintų laidojimų urnų šukės ir degę kauliukai daug kur atsidengdavo iškastame grunte daugiausia šukelių ir degusių kauliukų rasta antrojoje perkasoje, o mažiausiai jų buvo senkapio šiaurinėje dalyje. Urnos buvusios nedidelių išmatavimų, storasienės, su grūsto akmenis trupinių priemaiša. Tiriamame plote aptikta apie penkių urnų atskiros šukės ir pora grubiai paruoštų akmeninių įrankių.

Sveikų laidojimų nerasta, todėl sunku tiksliai nustatyti pilkapių amžių, tačiau ir iš negausių radinių aiškėja, kad čia būta senkapio, kuriame mirusieji būvę laidoti sudeginti vidutinio didumo pilkapiuose, apdėtuose akmenų vainikais. Dauguma atveju sudeginto mirusiojo smulkiai sutrupinti kauliukai būvę sudėti storasienėse urnose.

Urnų gamybos technologija labai primityvi. Daugeliu atveju urnų lipdymui buvęs naudotas tamsus pelkių šlynas, o kad jos džiūdamos netrūkinėtų, gausiai pridėta grūsto akmenis trupinių.

Pagal tai manoma, kad Baublių pilkapiai, tai yra juose deginti mirusieji buvo laidoti III-II amžiuje prieš mūsų erą.

Tirtame plote geležinių dirbinių nerasta. Labai įdomu tai jog antrojoje perkasoje rasta virvelinės keramikos šukelė. Manome, kad tolimi Žemių ir Žemaičių protėviai, virvelinės keramikos kultūros naudotojai, paminijų ties Baubliais gyveno jau prieš keturis tūkstančius metų. Virvelinės keramikos kultūros pėdsakų labai reta, todėl ši šukelė yra vertingas radinys.

Maždaug 30 metrų nuo senkapio pietinio krašto pastebėti buvusio didelio atskiro pilkapio pėdsakai. Jo ariamame paviršiuje rasta degusių kauliukų ir urnų trupinėlių. Pilkapis senai ariamas ir visiškai sunaikintas.

Nežiūrint to, kad šis senkapis apgadintas kasant bulviarūsius, jį reikia išsaugoti išsamesniems tyrinėjimams, nes jame gali būti labai vertingos medžiagos šio krašto tolimajai praeičiai pažinti.

Baublių kaimas - geografinės žinios

Baubliai - kaimas Kretingos rajone, Žalgirio seniūnijoje, 12 km. į pietryčius nuo Kretingos, Minijos kairiajame krante. 1959-aisiais, gyventojų surašymo metu, Baubliuose gyveno 242 gyventojai¹. Ties Baubliais Minija riečia lanką lyg nedrįsdama priartėti prie gyvenvietės. Kaimas augo, kuriantis kolūkiams Baubliai tapo kolūkio centru, atsikėlė daug naujų gyventojų², dabar šitame kaime gyvena 510 gyventojų.

Manoma, kad pirmiausia kaimas kūrėsi pačiame Minijos slėnyje, o ne ant šios vaizdingos kalvos kur šiandien gyvename. Iki šių dienų išlikusios trys seniausios kaimo sodybos Minijos slėnyje. Ir dabar čia gyvena Kaniausko Kazimiero šeima, Grikštas Vincentas su žmona Melanija ir trečioje sodyboje šeiminkauja Kazimiera ir Justinas Meškiai. Ten pat prie Minijos glaudžiasi ir maro kapeliai.

Seniausi iki šių dienų išlikę senosios Baublių praeities liudytojai- Baublių pilkapiai. 1977m. archeologai, vadovaujami žymaus Kretingos rajono kraštotyrininko I. Jablonskio, kasinėjo Baublių pilkapius. Pagal kasinėjimų metu rastas virvelinės keramikos šukes, nustatyta, kad Baubliuose žmonės gyveno ir šiuose pilkapiuose buvo laidojami jau II amžiuje pr. m. e.³ arba prieš 4000 metų.

Baublių kaimas priklauso Žalgirio seniūnijai ir Kartenos parapijai. Dabar ir Baubliuose yra maldos namai, kuriuos 1995 m. pašventino Telšių vyskupijos vyskupas Antanas Vaičius.

Baubliai ribojasi su Žutautų, Nausodžio, Pikteikių, Budrių kaimais. Šių kaimų vaikai lanko Baublių pagrindinę mokyklą, kurioje dabar mokosi 173 moksleiviai. Nuo 1949 metų kaime yra biblioteka, nuo 1961 metų kultūros namai, paštas.

1934 metais Baublių kaime rastas lobis, kurį ardamas žemę išarė Juozas Drungilas. Ta žemė buvo prie Minijos, pakalnėje. Pinigų buvo apie 9 kg. Lobį padedant mokytojui, nuvežė į muziejų. Muziejininkai suskaičiavo apie 1800 monetų, seniausių laikų. Tai dar kartą patvirtino spėjimus, kad Baublių kaimas labai senas, kad šių vietų žmonės pergyvenę ne vieną karą, carą badą ir marą, toliau čia gyvena, augina vaikus, iš kartos į kartą perduodami gyvenimiškąją išmintį.

¹ Tarybų Lietuvos enciklopedija. – V., 1985. – t. 1, p. 222.

² Berželionis A. Kretingos rajonas. – V., 1988. – p. 54.

³ Baublių pilkapiai // *Švytuoklės*. – 1977, rugs. 22.